

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. VIII. De pluribus actibus ex metu injusto factis deciditur, an sint de jure positivo irriti, uti etiam de votis & juramentis metu exortis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

sum in rescissionem, cum jus hanc dene-
gat in hoc casu.

Corollaria, quae ex hac secunda
sententia, quam amplectimur deducit

Sanch. 4. num. 12. & ex illo Perez cit.
S. 9. jam retuli, num. 322. in se-
quelis 2. 3. & 4.

*
*
*

§. VIII.

*De pluribus actibus ex metu injusto factis deciditur, an
sint de jure positivo irriti, ut etiam de votis, & jura-
mentis metu extortis.*

340. **D**E contractibus naturâ suâ in-
dissolubilibus, ut de matri-
monio & Professione Religiosa, esse po-
sitivo Jure Canonico irritos, probavi n.
333. & seqq. quibus probabiliter accen-
sentur Sponsalia, *ibidem*.

De actibus, qui rescindi possunt,
tam onerosi, quam gratuiti, Statui nu.
331. Regulariter non esse invalidos, re-
gulariter inquam quia plures reperio ex-
ceptos, quos Doctores volunt speciali-
ter irritos esse de Jure positivo apud Lu-
go de Just. D. 22. à num. 123. Pal. p. 1.
tract. 2. D. 1. p. 9. à nu. 2.

Postremus asserit convenire DD.
quod sequentes actus sint irriti. Primò
adhibitio coactorum testium in testamen-
to quam *L. qui testamentum* §. fin. ff.
de Testamentis, quam Legem Augustin.
Michel to. I. Theolog. Canonico Moral.
fol. 24. num. 7. extendit ad testatorem,
cum omninò debet esse liber usque ad ul-
timum halitum, ut loquuntur jura.

Secundò, omnis promissio, vel ob-
ligatio facta in gratiam ejus, qui in car-

cerem injustè conjecit, vel in eo detinet
L. qui in carcerem ff. de eo, quod me-
tus causa: textum relege num. 331.
Vers. Respondebis: in quo textu verba
illa, *nullius momenti est*, id est, nul-
lius vigoris, hunc esse sensum hujus par-
ticulae constat ex *C. ordinarii, de offic.
ord. in 6. Aliter, inquit, facta col-
latio nullius sit momenti*. Requiritur
autem ut ad ejusmodi finem sit incarce-
ratus. Esse solùm irritabilem promissio-
nem talem sentit Lugo. num. 119.

Tertiò rerum Ecclesiae metu facta
promissio, vel traditio, *C. proventus de
Jurejur. & can. 1. 11. q. 6.*

Quartò, auctoritas tutoris aut cura-
toris metu extorta *L. 1. §. fin. de Au-
toritat. tutor.*

Quintò, absolutio à censuris, aut
harum revocatio *C. unico de his, qua vi-
in 6. ibi, absolutiois beneficium ab Ex-
communicationis sententia, vel quam-
cunque revocationem ipsius, aut suspen-
sionis, seu etiam interdicti per vim,*
aut

aut metum extorta presentis constitutionis auctoritate omnino viribus vacuamus, ita Gregor. X. in Concil. Lugdun.

341. De sequentibus est magis controversum. Primò de donatione, & promissione gratuita. Affirmativam pro valore tenui superius à num. 331. contra Vasq. Pont. & Communem apud Lugo. num. 124. qui num. 126. assentitur nobis ex L. fin. C. de his, qua vi recitata num. 331.

Si quis opponat contractus Lucrativos ex dolo dante illis causam esse nullos, Respondi num. 331. Negativè, Vers. Dico; si dolo non sit circa substantiam. At loquendo de dolo versante circa causam finalem, quæ movet, sine qua donatio non fieret, hæc ipso jure naturæ est nulla defectu consensûs, ita cit. Lugo.

Idem Cardinalis num. 124. observat Lessium circa actus liberales ac gratuitos variare, non adhaeret nostræ opinioni Lib. 2. cap. 17. num. 37. è Contra cap. 18. num. 6. supponere videtur oppositum, dum definiens promissionem requirit, ut sit *deliberata, & spontanea fidei obligatio*: Deinde subdit: Dico spontanea, ut excludatur promissio metu, aut fraude extorta; hæc enim non est valida promissio, unde eam non tenemur implere, nisi sit jurata, ut docet D. Th. 2. 2. quæst. 89. a. 7. citatus Lugo adhaeret non huic, sed priori sententiæ Lessii.

Item purpuratus Doctor arguit inconsequentiam Sanchezium, nam Lib. 4. D. 8. num. 4. sine distinctione inter onerosos,

& Lucrativos tenet nostram opinionem, & licet lib. 3. D. 39. num. 13. tuetur valere assistentiam matrimonii ex licentia metu extorta: postea lib. 8. D. 21. num. 3. ponit universalem Regulam, quòd rescripta Justitiæ (id est talia, quæ dantur ad explicandum Jus alicujus, aut dirimendas lites) etiam per subreptionem, proinde dolosè impetrata valeant, donec ope exceptionis elidantur; è contra rescripta gratiæ (id est illa, quæ concedunt aliquod beneficium, & dignitatem, aut jus operandi sunt dispensationes) dolosè, ac subreptitiè obtenta vult esse omnino irrita: ac tandem lib. 7. Decal. cap. 19. num. 17. Contendit licentiam à Prælato dolo, aut metu extortam ad quidpiam expendendum esse invalidam, proinde expendentem esse reum violati voti paupertatis. Hæc adduxisse placuit, ut constet mentem Sanchez non fuisse unam ubique, etsi generatim nobiscum sustineat validitatem contractum tam onerosorum, quàm gratuitorum exceptis indissolubilibus.

342. Hinc rectè dixit validè assistere illum matrimonio ex licentia Parochi metu extorta, quia effectus assistentiæ nempe matrimonium irritari non potest, Lugo num. 228. Sicut inquit etiam validè observaretur pœnitens à peccatis ritè dispositus extorquens gravi metu absolutionem ex invicibili errore putans se graviter non peccare extorsione metûs.

Dispensatio in irregularitate (de hac nihil statutum est in cit. unico de his que vi n. 6.) omnisque dispensatio alia, & gratiæ quævis, promissiones, ac donationes valent quidem, at rescindi possunt,

sunt, & metum incutiens ob injuriam illatam, nullâ re quam obtinuit mediante metu uti potest, sed ex Justitia debet reddere, aliter enim injuria tolli non potest, nisi patiens metum restituatur primæ libertati, sic restitutus, si ratificet sua acta, metum incutiens tute uti poterit, secus si non spontè ratificet, potestque hic pro libitu revocare concessa, aut donata. Unde quoad effectum perinde ferè se habent, ac si ab initio fuissent irrita, & quoad ipsum perinde se habet gratia, dispensatio, ac donatio; ac si non fuisset concessa, ac obtenta, Lugo *num.* 129, atque adeò valor præfatorum actuum, cum sit ad nutum à metum patiente revocabilis, quandocunque placuerit, dictus valor est momentaneus ac pro nullo reputatur: Et hac de causâ dictæ donationes, concessiones, appellari solent irritæ, id est, instar irritarum habendæ, actus tamen, qui semel producti irritari non possunt (ut Sacramenta collata, aut suscepta) simpliciter validi sunt Lugo *num.* 128.

Ex his rursus patet rectè sensisse Sanchez ut retuli *num.* 341. Religiosum violare votum paupertatis, si quid contra hoc expendat ex licentia præhabita, quam à Prælato metu injusto extorsit, cum illi non magis profit, quam si non fuisset obtenta, debeatque ex Justitia Prælatum reponere in pristinam libertatem ante omnem licentiæ usum Lugo *num.* 129.

343. An metu simili injusto promissio dotis, vel hujus solutio extorta jure positivo sit invalida, est incertum. Negant Barbos. Bart. &c. quia ejus nullitas erueretur ex nullitate matrimonii vi

metus injusti extorti, cui est accessoria; sed ex hujus nullitate, non eruitur nullitas promissæ, aut solutæ dotis, stat enim matrimonium per metum non valere, quin assistentia ei accessoria, ac testium præsentia metu extorta sit nulla, ut numero superiore dictum, ergo etiam in nostro casu licet metus irritet matrimonium, secus irritabit promissionem dotis quare illud comüne: *accessorium debet sequi naturam principalis*, intelligendum est, quando est eadem in utroque ratio *L. est is C. de præd. Min.* Qualis hic non est, nam quod matrimonium matriculosi sit irritum, est ratio, quod semel validum, nequeat irritari, promissio autem dotis etiam valida est irritabilis.

Communior stat pro irritatione (idem est de artharum promissione & solutione) *L. si mulier 23. §. si dos ff. de eo, quod metus causâ* ibi, *si dos metu promissâ sit, non puto nasci obligationem, nec talem promissionem dotis ullam esse.* Ratio irritationis non fuit, quia dos est accessoria, ut bene probat sententia negativa, sed quia sic favet magis irritationi matrimonii factæ ab Ecclesia; hæc enim ratio fuit sufficiens, uti & ista, quod si promissio dotis extorta metu valeret, ne puella hanc amitteret, cogeretur ingratum inire matrimonium. Hæc opinio probabilior est, Sanchez *lib. 4. D. 12. num. 23.* Less. *lib. 2. cap. 17. num. 37. Pal. n. 4.*

344. Quid de Jurisdictione, si hæc, aut ejus prorogatio metu extorqueatur, an teneat? negat Pont. *lib. 4. cap. 8. num. 14.* cum Abb. Bald. Bart. Affirmativa Sanchezii *lib. 3. de Matr. D. 39. num. 13.* Pal. *num. 6.* Less. cit. est

est probabilior, quia nulla lex, aut canon expresse irritat, lex enim secunda *f. de Judic.* quæ est fundamentum negantium est specialis; duo enim litigantes fuerant compulsi consentire in Iudicem non suum, & ita prorogare jurisdictionem, prorogatio hæc declaratur irrita, cum ut valeat, debeat pendere à libero eorum consensu: hic ergo casus est specialis exceptus à Regula generali tradente: metu gesta tenere, ergo non debet extendi contra Regulam generalem sine alio textu.

Ex eodem principio verius est valere Electionem Prælati metu factam, Pal. *num. 6.* contra Navar. *C. accepta de Restit. Spoliat. Opposit. 5. num. 8. & 23.* Glossa in *C. bone 1. de Elect. &c.* & contra Adversarios proximè allegatos. *C. ubi periculum. 2. cæterum in pr. de Elect. in 6.* Ibi. *cessat Electio, dum libertas adimitur eligendi*, cui innititur sententia contraria procedit de libertate integrè adempta, qualiter eam non adimit metus, sed minuit. Est ergo duntaxat cassabilis, non cassata.

Idem dicendum est de valore sententiæ, quam extorsit metus injustus Azor *lib. 1. c. 11. q. 8.* cum Abb. Pal. *num. 7.* contra Host.

345. An renunciatio beneficii à jure sit annihilata. Affirmat Pont. *nu. 16.* cum cit. Navar. *num. 1. & seqq.* Host. Innoc. &c. Negat Less. §. *novus* Navar. *num. 7.* retractans quod prius longo tempore docuit, uti ipse fatetur, Pal. *num. 8.* Ratio, quod nullum jus factò dicat esse irritam. Adversarij fundant se in *C. ad aures de his, quæ vi: & in C. ad audientiam eodem: Ac in Clem.*

multorum 2. de pœnis, in qua renunciationes nec per captionem, & detentionem, seu injustam incarcerationem Judicis sæcularis etiam à renunciantium Prælati receptæ, & ratæ habitæ, *nullius omnino decernuntur esse firmitatis.* Sed ex his capitulis, & Clem. non probatur annihilatio factæ resignationis: Non ex *C. ad aures*, quia in eo solùm dicitur, nihil obstare, quo minùs eidem Ecclesiæ præficiatur resignans, ex hoc non sequitur, quod præficiendus sit sine nova Electione: aut si sine nova, non concluditur, quòd per resignationem non amiserit titulum, restitutio enim sine nova Electione est tacita beneficii collatio, sicut Beneficiatus ob impedimentum occultum nulliter obtinens beneficium, dispensatus sine nova collatione continuat validè primam. Clementina videtur magis urgere, verùm etiam ista loquitur de casu speciali, qui nequit transire in Regulam Universalem de Resignatione Beneficiorum, ex metu, loquitur enim de resignatione ex metu injusto per incarcerationem incusso, qui casus non debet extendi ad Resignationes extortas sine incarceratione.

Ex hac sententia patet, quòd resignans non teneatur ad horas nec ad tale Beneficium possit ordinari, nec fructibus frui, nec, licèt remaneret in beneficii possessione per triennium, juvenetur Decreto de pacificis possessoribus, quia possideret sine titulo. Pal. cit. oppositum quoad omnia sequitur sententia contraria, uti præmonuit Sanch. *ad ductus num. 327.*

346. Restat de votis simplicibus non facientibus Religiosum ac de Juramentis an gravi

gravi metu injusto directè, seu ex intentione extorta sint ipso jure positivo irrita. Dixi primò, *de votis simplicibus non facientibus Religiosum*, quia solennia, ac simplicia, Religiosa, jure positivo esse irrita probatum est *num. 333.* cum extensione ad votum ingrediendi Religionem.

Dixi secundò. *Ex intentione extorta*, quia si incutiens metum injustum non intendat votum, valere istud etiam solenne est opinio probabilior *per n. 337. & duos seqq.* contra Lugo, Wiestner citatos *num. 335.* Unde vota emissà ad avertenda bella injusta præsertim imminencia esse invalida nemo dixit teste Haunold. *de jure tr. 8. num. 118.*

Dixi tertio. *Metu injusto*, quia votum emissum ex metu justè incusso ad extorquendum votum sive simplex, sive solenne esse validum probabilior sustinet sententia cum Sanch. *lib. 4. Decal. c. 3. num. 21.* contra aliquos probabiliter dissentientes fatetur Sanch. qui *num. 9.* solidè ostendit jure naturali nullum votum elicitum ex metu injustè incusso gratia extorquendi voti irritari, eò quòd jus naturale ad valorem voti non poscat plus deliberationis, quàm ad peccatum mortale, sed ab hoc non excusatur, si quis ex talismetu e. g. fornicetur.

Ad difficultatem propositam opinio longe communior negat valere cum Sanch. *num. 21.* probans id ex *C. 1. de his, quæ vi*, in quo licèt sit sermo de voto solenni nihilominus tamen fere omnes Doctores extendunt id ad votum simplex, quia non minùs hoc est opus Consilij, habetque perpetuitatem, sicut solenne.

Less. *Lib. 2. c. 40. n. 5.* requirit ad valorem voti *spontaneam* promissionem, id est, inquit, non metu, aut dolo injustè extortam unde ut irritum rejicit votum metu gravi, ac injurioso extortum, allegatque *C. perlatum*, & *C. Abbas de jis, quæ vi.* Verùm ex neutro evincitur intentum, non ex primo, quia loquitur de Professione: non ex secundo, in quo non de voto, sed de beneficij resignatione facta à Clerico ex metu injustè incusso ex fine resignationis: causa ad Papam delata jubet hic cum restitui; *quia inquit, quæ metu, & vi fiunt, de jure debent in irritum revocari.* Ex hac causali potius colligitur resignationem non fuisse irritam, sed in irritum revocabilem.

Pal. *p. 1. tr. 2. D. 1. p. 8. num. 6.* Ad quintum existimat vota simplicia per metum esse irrita non jure positivo scripto, sed traditione, & consuetudine Ecclesiæ vim Legis obtinente. Idem postea *tr. 15. de voto D. 1. p. 5. num. 13.* Tuetur ut probabiliozem sententiam de valore ejusmodi votorum, eis que addit votum Castitatis solenne annexum sacro ordini.

347. Resp. Vota simplicia metu injusto extorta probabilius valere, donec relaxentur dispensatione, ita Soarez *to. 2. de Relig. lib. 1. de voto, C. 8. n. 5.* Pal. proximè citatus, Wiestner *de his, quæ vi &c. num. 44.* Pont. *lib. 7. de Matr. c. 19. num. 9. &c.* Ratio quia sine Claro textu non est asserenda nullitas, ac irritatio actûs, utpotè odiosa, sed de nullitate ac irritatione votorum simplicium nullus est textus clarus juris,
ut

ut paulò antea ostendi, ad capitula, quibus innititur Lessius, ad alia jura respondet, diluitque Soarez à num. 6.

348. De juramenti valore gravi injusto metu extorti est difficilis decisio ob varietatem sententiarum apud Pal. *tr. 14. de juram. D. 2. p. 4.* Non est questio de jure naturali, nam secundum hoc subsistere sufficienter habetur ex dictis, siquidem relinquit metus sufficiens voluntarium: sed de jure Ecclesiastico est difficultas, an hoc annullat juramentum.

Prima sententia non agnoscit valorem, ita Abb. cum multis apud Sanch. *lib. 4. de Matr. D. 20. num. 3.* reputantem eos probabiliter asserere.

Secunda extremè opposita stat pro valore cum S. Th. 2. 2. q. 89. à 7. Sanch. *num. 4. & lib. 3. Decal. c. 11. num. 14. & 15.* Less, Mol. Soarez.

Tertia cum Azor *1. p. lib. 11. c. 7. q. 2.* ac alij apud Sanch. *cit. c. 21. n. 19.* distinguit affirmans obligare cadens supra contractus validos, & à jure approbatos, negans verò, si cadat supra contractus lege reprobatos.

Quarta cum Valent. 2. 2. *D. 6. q. 7. p. 4. in med.* quam laudans Fachinæus sequitur *lib. 8. controuv. c. 102.* stat pro valore in foro conscientia, pro nullitate vero in foro externo.

Pal. à num. 5. tenet ut probabilius, quod secundum jus civile juramentum non valeat propter *Authent. Sacramenta puberum C. si adversus venditionem*, in qua juramenta metu extorta dicuntur esse nullius momenti, ergo tam quoad obligationem Deo, quam homini acquisitam.

Econtra, secundum Jus Canonicum, cui in materia spiritali standum, dictum Juramentum obligat, etsi cadat supra contractus à jure reprobatos, uti constat de promissione solvendi usuras jure reprobata *per G. debitores de jurejur.* Reprobatio enim contractuum talium, uti est alienatio fundi totalis, renunciatio futura Successionis, non est ita illicita, quin ut redimatur vexatio, evadat materia licita, cum hi contractus principaliter intendunt bonum privatorum, secùs commune bonum; huic non potest privatus cedere, secùs suo privato.

349. Resp. Jus Ecclesiasticum nullatenus irritare Juramentum injustè extortum derelicta, ita secunda sententia, quam etiam tuetur Soarez *to. 2. de Relig. lib. 2. de Furam. c. 10. num. 4.* Hoc Responsum est decisum in pluribus locis Juris Canonici, sic in proximè cit. *C. debitores de Jurejurando* jubetur mutuatarius jurato promissas usuras solvere: *in C. si verò Eod.* decernit Pontifex non esse tutum in conscientia, si Juramento contraveniat coactus metu gravissimo jurare renunciationem juris sui, nisi tale sit, quod vergat in dispendium æternæ salutis.

Ratio est, quòd si metus injustus irritaret Juramentum, vel irritaret ratione injuriæ, vel ratione metus; non præcisè ratione injuriæ, nam injuriosa licèt sit usurarum solutio, attamen Juramentum valet; non præcisè ratione metus, aliàs etiam justus irritaret, ratio autem est, quòd metus non tollat sufficiens voluntarium; idque verum est, etsi sit injustus. Conf. metus injustus non impedit

pedit quo minùs sit verum Juramentum, sed hoc trahit obligationem in conscientia ob reverentiam DEO debitam.

Conf. 2. Solutione argumentorum, quæ pro se affert sententia prima; Hæc adducit primò. *Auth. puberum nuper cit.* Resp. Esse intelligendam quòd Juramenta à majoribus ex puberibus vi extorta, sint nullius momenti quoad contractûs firmitatem, non quoad Juramenti obligationem.

Deinde dici potest cum Pal. esse irrita secundùm Jus Civile, secùs secundùm Jus Canonicum, quòd etiam in foro externo, seu Judiciali esse in materia Juramenti observandum testatur ipse Pal. *num. 10.* Ratio, quòd causâ, ob quam de Jure Canonico impleri ea oporteat, etiam locum habeat in foro Civili, nempe reverentia DEI in testem vocati exigit, ut omnia, quæ absquæ animæ dispendio æternæ salutis servari possunt, adimpleantur nisi ex causa justa fiat relaxatio.

350. Adducit 2. *C. cum contingat de Furejur. & C. quamvis pactum de pactis in 6.* in quibus decernitur servanda esse Juramenta, non vi, nec dolo præstita, nec vergentia vi animæ dispendium, aut in præjudicium Tertii, ergo à contrario sensu vi, dolove præstita &c. servari non debent. Resp. Concesso antecedente, consequens est verum post eorum relaxationem, uti ad instantiam sunt relaxanda secundùm Sylv. &c. Capitula, ut sic via coactionibus præcludatur: è contra ubi vis, aut dolo non intervenit, servari debent sine relaxatione.

Adducit 3. Quòd allata jura metum, & dolum æquiparant, sed Juramentum dolo extortum est nullum: ergo etiam metu injusto extortum. Resp. Equiparari quoad hoc, quòd uterque tollat à contractu firmitatem secùs quoad obligationem, quia dolo sæpè tollit consensum, non metus, Pal. *num. 11.* remittens se ad proximè sequens p. 5. ubi *num. 16.* ex consensu omnium, scribit dolum circa substantiam dantem causam contractui de Jure etiam positivo esse invalidum, è contra *num. 19.* adstruit ad valorem contractibus, quibus dedit causam dolo verfans circa qualitates ac eorum circumstantias, sive sint Juris stricti (quales sunt omnes in quibus Judex secundùm rigorem juris, & attentis contrahentium verbis tenetur judicare) sive sunt bona fidei (id est, tales, in quibus bona, & rectæ Judicis conscientia plurimum attribuitur, ut in emptione, venditione, locatione, conductione, deposito, commodato) donec exceptione doli mali rescindantur: postea *n. 22.* negat, quando dolo à tertio commissus est ignaro contrahente, deceptum posse agere ad rescissionem contractûs, sed duntaxat actione quanti minoris, id est, ut contrahens ad æqualitatem reducat. At adversus tertium potest actionem movere in id, quod interest, nempe, ut restituat lucrum cessans, & damnum emergens ex dolosa deceptione.

Adducit 4. *C. pro venit de Furejur.* ubi Episcopus rebus suis spoliatus, & jurare compulsus de non repetendis ablatis decernitur *Episcopum nullius juramenti vinculis super hoc posse constringi.* Resp. Esse incertum, an

Epi-

Episcopus hic fuerit spoliatus rebus Ecclesie administrationi sue commissis, vel vero propriis; si dicatur primum Juramentum omnino est irritum, utpote de re iniqua, cum Episcopus rerum Ecclesie administrator, & non proprietarius, non potuit in prejudicium Ecclesie se valde adstringere ad eas non repetendas. Non refert, quod Pontifex dicat se Episcopum absolvisse, est enim intelligendum de absolute declaratione, nempe quod quoad factum sit declaratus absolutus, vel quod sit absolutus quoad cautelam, id est, majorem securitatem, non de absolute a Juramento. Dicebantur res

ejus ideo, quia ejus curae commissa erant, Pal. cit. num. 11.

Si dicatur secundum, dicendum Episcopum fuisse absolutum proprie a Pontifice, qui nullam causam absolvendi, seu relaxandi Juramentum assignat prater metum tacite innuens hunc solum fuisse causam relaxationis, eumque sufficere, proinde quod coacte jurans nequeat vinculis juramenti firmiter, ac irrevocabiliter constringi, cit. Pal. Soarez

to. 2. de Relig. lib. 2. de Juram. cap. 10. num. 7.

* * *

§. IX.

De rescissione contractus extorti metu injusto & hujus probatione.

351. **C**ontractus, quem metus injustus causavit, vel est initus cum ipso metum incutiente, vel ex hujus intentione cum tertio innocente. Item vel jam est contractus traditione rei consummatus, vel nondum.

Jus succurrit laeso quovis modo. Et quidem si necdum res est tradita, hanc incussor metus petens repellitur exceptione metus, quam si excipiens probet, absolvitur per Judicem ab ejus impletione, Laym. in C. Abbas 2. de iis qua vi metusve causa fiunt num. 3. Gl. ibi Verb: **Caustus.** Ratio, quia cui competit

R. P. Karch, Diss.

actio, a fortiori competit exceptio per Reg. qui ad agendum 71. in 6. Laesus autem habet actionem adversus concussorem seu authorem metus.

Si res e.g. donata, aut vendita jam sit tradita, Jus Civile non concedit actionem, eo quod voluntas coacta revera sit voluntas, L. si mulier 21. §. 5. quod metus causa gest. Atque adeo non defuerit consensus, sed quia inique metus incussus illum elicuit, Praetor laeso actionem Jure Civili non proditam ex aequitate concessit ad rei extradita redditionem; Hae actio quod metus causa

L1

num-